

'Hoolige'

Õppeotstarbeline mäng õendushariduse jaoks

Käsiraamat õpetajatele

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Autorid

Katharina Bensmann M.A.

Markus Gennat M.A.

Sebastian Schünemann M.A.

Manuela Hacker MSc.

Markus Halbwachs BSc.

Julian Kaper M.A.

Sebastian Schünemann

M.A.

Cornelia Jeremias-Pölking M.A.

Miriam Peters Dr. phil.

Öppemäng "**Take Care**" töötati välja ja testiti BMBF/ESF projekti "Game Based Learning in Nursing - Playful Learning in Authentic, Digital Nursing Simulations" (GaBaLEARN, 2016-2019) raames partnerite Philosophisch-Theologische Hochschule Vallendar (PTHV, projektijuhtimine), Münster University of Applied Sciences ja Ingenious Knowledge GmbH poolt. Edasistes (BMBF) projektides (LernStandPD; TCI) rakendati ja arendati edasi Take Care'i.

Lisateavet projektide kohta saab aadressil:

GaBaLEARN <http://eduproject.eu/gabalearn/>

LernStandPD <https://www.fh-muenster.de/gesundheitsforschung/lernstand-pd.php>

TCI <http://tci.eduproject.eu>

Prof. Dr. phil. Manfred Hülsken-Giesler

Osnabrücki Ülikool, Terviseuuringute ja -hariduse Instituut Valdkond:

Õendusteadus (varem PTHV)

Projektid: GaBaLEARN; LernStandPD; TCI

Prof. Dr. phil. Nadin

Dütthorn Münsteri

rakenduskõrgkool

Valdkond: Kutseharidus tervishoiuprojektides: GaBaLEARN;

LernStandPD

Prof. Dr. phil. Bernward

Hoffmann Münsteri

rakenduskõrgkool

Valdkond: Meediaharidus/ Praktikline meediatöö

Projekt: GaBaLEARN

Teised toetajad

Ursula Boltenhagen MSc.

Yvonne Gebhardt MSc.,

Cornelius Knab M.A.

Tim Kreuzberg

Katharina Lay M.A.; BSc.

Katrin Müller, MSc.

Susanne Christof B.A.

Joana Grünberg B.A.

Christina Telöken B.A.

Prof. Dr. phil. Eik-Henning Tappe

Münsteri rakenduskõrgkool

Valdkond: Projekt: Digitaliseerimine ja meediaharidus sotsiaaltöös: LernStandPD

Prof. Aurelija Blazeviciene

Leedu Tervishoiuülikooli professor, Meditsiiniakadeemia valdkond: Õendusteaduskond

Projekt: TCI

Jaan Looga

Tartu Tervishoiu Kõrgkooli

arendusspetsialisti projekt: TCI

Maria Schweighofer

FH Wiener Neustadt

Valdkond: Üldine tervise- ja õendusabi; põhi- ja keskastme õendusjuhtimine; praktika juhendamine.

Projekt: TCI

Rasmus Pechuel (tegevjuht)

Ingenious Knowledge GmbH Kölni projektid:

GaBaLEARN; LernStandPD; TCI

Jälg

Väljaandja:
Osnabrückeri Ülikool Õendusteaduse
osakond Barbarastr. 22c
49069 Osnabrück

Hülken-Giesler, Manfred; Dütthorn, Nadin; Hoffmann, Bernward; Pechuel, Rasmus (2022): "Take Care": Learning Game for Nursing Education. Käsiraamat õpetajatele (2., täielikult läbivaadatud versioon). Osnabrück.

Osnabrückeri Ülikool jätab endale kõik õigused, eelkõige reprodutseerimise ja levitamise õigused, sealhulgas elektroonilistes süsteemides.
Nimi, logo ja helkurribad on kaitstud kaubamärgid. ISSN: aprill, 2022

Sisu

Sissejuhatus	6
>Take Care< - tõsine mäng	6
Mängu käik	7
(Play) elemendid	8-11
Tegelased ja nende loojooned	12-20
Pedagoogilised rakendusvõimalused	21
>Alfred Schneider<	22-30
>Gabriele Hansen<	30-34
Lisa	35
Projekti Take Care (edasi)arendamine	36
Didaktilised kujundusvõimalused	37-43

Lade dir die App >Take
Care< herunter!

Apple App Store

Google Playstore

Sissejuhatus

Mis on õendustöö keskmes?

Vastus on ilmselge peale kõigi õenduslaste teadmiste ja metoodika: **interaktsioon** on õendustöö keskne element, et olla võimeline looma ja hoidma suhteid hooldatavate ja nende hooldajatega. Sest just need suhted on iga professionaalse hooldustegevuse aluseks. *Take Care*’iga on välja töötatud tõsine mäng, mis keskendub just sellele elemendile, võttes arvesse õendusdidaktilisi ja meediapedagoogilisi vaatenurki. Fiktiivses hooldekodus *Sunrise* rõhutatakse suhtlemist nii õenduskontekstis kui ka elukutsetevahelises meeskonnas. Siin määratleb mängijate tegevuse fookuse in *Take Care*.

Take Care - tõsine mäng

Tõsised mängud on (enamasti digitaalsed) mängud, mille eesmärk on lisaks lõbutsemisele ja motivatsioonile edastada ka hariduslikku sisu. Üks põhjus, miks just digitaalsed mängud on nii populaarsed, on see, et nad suudavad motiveerida mängijaid pikema aja jooksul tegelema mängu sisu, mängumehaanika ja mängusiseste väljakutsetega. Head (digi)mängud pakuvad õppemängu, mis kohandub mängija tasemele, reageerib väsimatult ja toetavalt ebaõnnestunud katsetele ning annab uusi teadmisi loogilises järjestuses, mis üksteisele tuginevad (Gee 2007). Toimub pidev õppimisprotsess, mida mängijad läbivad vabatahtlikult ja suure pühendumusega (Prensky 2002).

Seda, ideaalis *sisemist* motivatsiooni konkreetse sisuga tegelemiseks tuleb tõsiste mängude puhul kasutada, et tuua õppesisu mängijatele lähemale.

Take Care on loodud tõsise mänguna ja esitab mängijatele pidevalt väljakutse uurida iseseisvalt mängumaailma, tegeleda elanikega (ja nende elulookirjeldustega) ning pidada vestlusi kolleegidega. Kõik mängus esinevad tegelased ja protsessid põhinevad reaalsel olukordadel igapäevasest hooldusest, ilma et nad siiski pretendeeriksid *reaalsuse simuleerimisele*. Nii säilitab *Take Care* mängulise vabaduse, mis on mõnikord täis humoorikaid olukordi või fantaasierikkaid tegevuse tagajärgi. *Take Care* kujutab endast kaitstud tegevusruumi, kus mängijad saavad ja peaksid vabalt liikuma ja asju katsetama.

Mängu käik

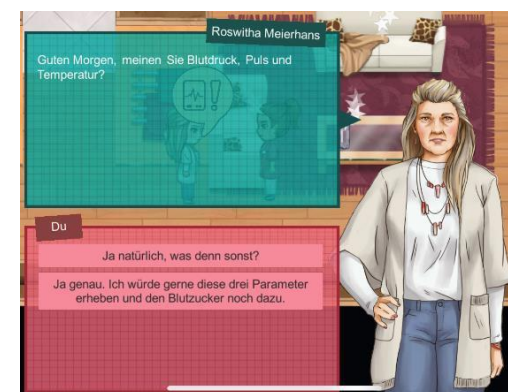
Mängus "*Take Care*" saavad mängijad **seitsme erineva mängupäeva raames** (mis jagunevad varaseks ja hiliseks vahetuseks) kogeda igapäevast hooldust fiktiivses hooldekodus. Mängurežiime on kaks: **Story Mode** (nädal mängitakse läbi kronoloogiliselt) või **Specific Day** (vastavaid nädalapäevi saab valida eraldi ja seega mängida, kuid osaliselt piiratud mängusisuga).

Take Care keskendub ühele asjale: **tegelaste omavahelisele suhtlemisele**. See määrab ka mängu käigu.

Vastavatel mängupäevadel tuleneb see konkreetselt antud dialoogivalikute valikust mängutegelaste vahelise suhtluse kujundamiseks. Samas on see protsess ka piiratud. Kuigi mängijad saavad oma dialoogiliste otsustega mõjutada mängu kulgu, jäävad nad alati määratletud põhistruktuuri ja antud dialoogivõimaluste raamesse.

Selleks, et teha mängu käigus asjakohaseid otsuseid, peavad mängijad ise olukorda analüüsima (nt. Milline on probleem? Millised teadmised on mul selle lahendamiseks olemas? Millised on üksikute tegelaste vajadused jne). Selleks võivad mängijad kasutada erinevaid allikaid, nt dialoogid kaasatud (virtuaalsete) osalejatega (nt abivajaja, sugulased, kogenud kolleegid) või nt elamurajooni raamatukogu. Kuid mängijad võivad need allikad ka kasutamata jätta või neid isegi tahtlikult ignoreerida. Nende otsused voolavad siis otse mängu tagasi mängusisese tagasisidena. Mängijad kogevad seega oma otsuste ja tegevuste otsest tagajärge virtuaalses õpikeskkonnas, sest teised mängutegelased reageerivad nende tegevusele ja avaldustele. See võimaldab mängijatel juba mängu käigus oma tegevust kriitiliselt kahtluse alla seada.

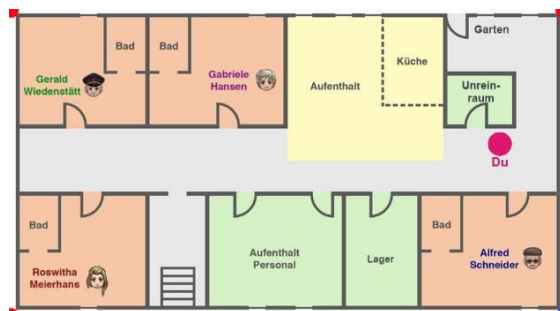
Sõltuvalt valitud dialoogivalikutest võivad mängu edasises kulgemises tekkida erinevad olukorrad. Mängijad võivad seega mängu käigus kogeda samu või sarnaseid olukordi, mis võivad sõltuvalt dialoogiotsusest kujuneda erinevateks stsenaariumideks ja võimalusel viia erinevate tulemusteni.

(Mäng)elemendid

Eluruumi struktuur

Elutuba on jagatud järgmisteks ruumideks:

4 elanike tuba

1 ühine ruum, sh köök

1 puhkeruum personalile (sh raamaturiiul, arvuti hooldusdokumentatsiooni jaoks)

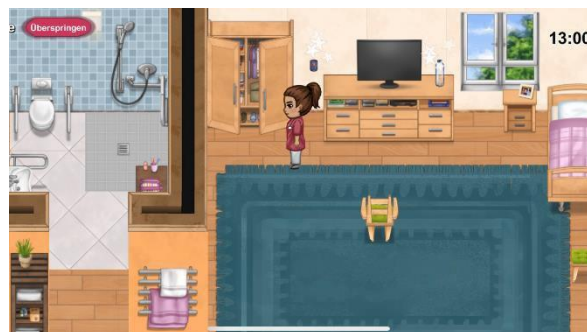
1 panipaik

(sh ravimikapp mõõtmisvahendite, ravimite, sidemete jne. jaoks, pesukapp voodipesu, inkontinentsiapateid ja kuumaveepudeleid ning veevarustust).

1 Ebapuhas tööruum

(sh riiul pesukottidele, pesumasinale ja prügimäele)

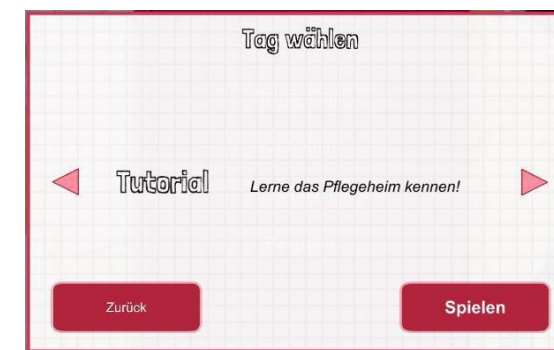
1 aed/väljakuala

Asukohaplaani saab orienteerumiseks kutsuda üles erinevates eluruumide punktides.

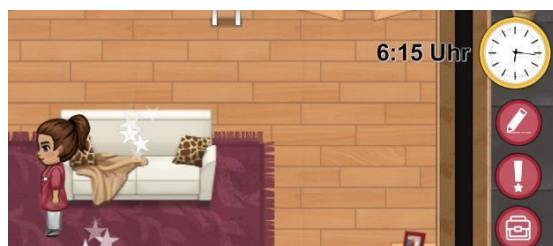
Tutorial

Õpetuse abil õpivad mängijad, kuidas juhtida avatari (Kuidas ma liigun? Kuidas ma tegelastega räägin? Kuidas ma räägin mängutegelastega? Kuidas ma saan abi? Millised on minu ülesanded? Kuidas ma saan teavet? jne) ning teiselt poolt tutvuvad nad ühiselamu ja mängutegelastega.

Vahetuse kestus

Iga vahetuse kestus on kaheksa virtuaalset tundi (15-30 reaalsel minutit). Paremas ülemises nurgas olev kell võimaldab mängijatel jälgida aega, mis on väga oluline, sest mõned ülesanded on ajaliselt piiratud. Et aja kulgemine ei muutuks piiravaks teguriks ja et mängijad saaksid võtta piisavalt aega suhtlemiseks, peatatakse mänguaeg teistega rääkimise ja hoolduse dokumentatsiooni, kaardi ja raamatukogu kasutamisega. Nagu tegelikkuses, lõpeb ka *Take Care*'is iga virtuaalne vahetus vahetuse üleandmisega.

Dialoogide ja olukordade avastamine

Iga tegelase poole saab igal ajal pöörduda, klõpsates tegelasele. Siiski tasub esile tõsta järgmisi Interaktsioonivajadused, mida mängutegelased teevad selgeks kōneviiside sūmbolite abil (nt hūūumärk,

emotsioonid, tegevused). Need interaktsioonid võivad kujundada kursust ja avada mängijatele uusi olukordi.

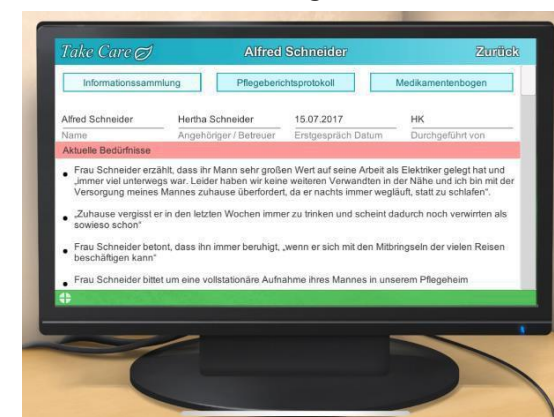
Õendusdokumentatsioon

Digitaalne õendusdokumentatsioon on töötajatele igal ajal kättesaadav ühiselamus asuva arvuti kaudu. See toimib teabeallikana ja teabe genereerimisena.

Igal elanikul on oma õendusdokumentatsioon.

See hõlmab teabe kogumist,

õendusabi aruandluspäevik

ja vastava elaniku ravimileht.

Hooldusraportit saab laiendada uue märkuse loomisega.

Raamaturiil

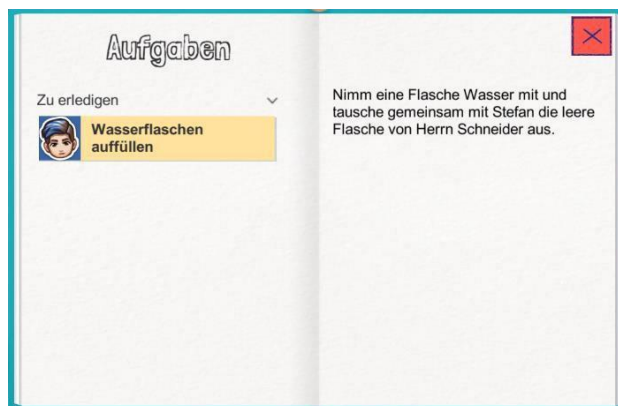
Raamatute riulis olevat kirjandust saab kasutada teadmiste omandamiseks või ülevaatamiseks. Raamaturiil asub personali tööruumis ja on varustatud valikuga erialaraamatuid.

Väljakutsed

Mängijaid ootavad vahetuse jooksul erinevad ülesanded (quests). Ülesannete kirjeldused leiab paremas ülemises nurgas olevast ülesande raamatust, mis on animeeritud tähtedega esile tõstetud, kui ülesanded on veel täitmata.

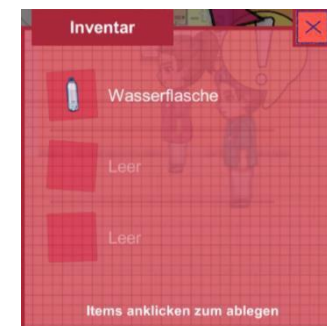
Tööülesanded võivad seisneda esemete võtmises ja nende viimises teatud kohtadesse või hooldustegevuste teostamises koos elanikega (nt elutähtsate näitajate võtmine).

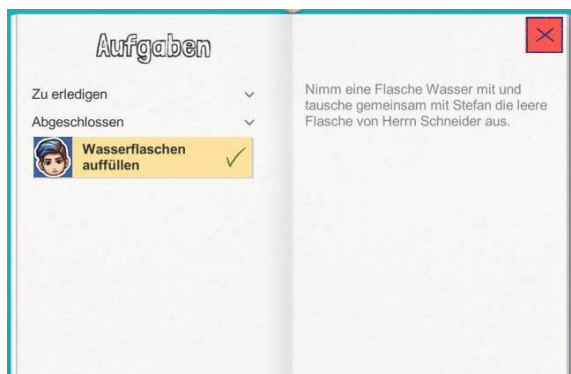
Ülesandes, mida on illustreeritud otsinguraamatus (vt eespool), tuleb näiteks võtta üles ja vahetada elanike toas veepudel (=objekt).

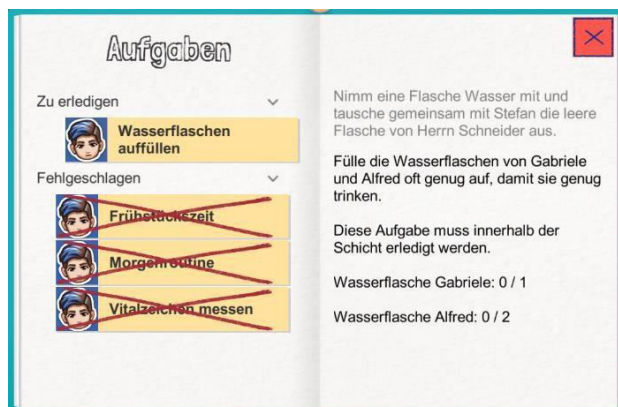
Seda, kas ese on tegelikult üles võetud, saab näha **inventuurist**.

Pärast veepudeli vahetamist kaob veepudeli ese inventarist ja quest on märgitud quest-raamatus sooritatuks.

Mõned ülesanded on seotud ajaliste eesmärkidega, mistõttu on oluline struktureerida ja planeerida oma õendusabi tegevusi, nagu õendusabi reaalsuses. Kui otsingut ei õnnestunud täita, on see samuti märgitud.

Märkused

Mõttehoidmiseks võivad mängijad kogu mängu jooksul märkmete kujul üles kirjutada mõtteid, tähelepanekuid ja arusaamu elanike kohta.

Armatuurilaud

Vahetuse lõpus saab mängija armatuurilaua kaudu ülevaate omadustest ja pädevusvaldkondadest, mis on kokkuvõtte märgitud vahetuses valitud dialoogivalikutest.

Protsentuaalne jaotus on individuaalselt seotud tehtud dialoogiotsustega. Seega saab iga mängija hooldusvahetuse lõpus isikliku jaotuse ja seega hinnangu tegevuse fookuse kohta.

Tegelased ja süžeed

Virtuaalsed mängutegelased vastavad statsionaarse pikaajalise hoolduse keskkonna kesksetele osalejatele: hooldatavad (kui elanikud), professionaalsed hooldajad, elanike sugulased ja saatev perearst.

Järgnevatel lehekülgedel saate ülevaate mängu integreeritud mängutegelastest (põhilised andmed, omadused, mängutegelase lugu).

Hooldekodu elanikud ja nende loosungid

Gabriele Hansen

Gabriele Hansen on elanike seas hea hing. Hooliva ema ja vanaemana püüab ta alati oma kaaselanikele head meelt teha. See väljendub ka tema vajaduses alati oma ümbrust kaunistada. Endine aednik armastab eriti taimestikku ja loomastikku. Ta on kurb, et hooldekodusse kolimisel ei tohtinud ta oma kassi kaasa võtta ja et see elab nüüd tema poja juures. Gerald Wiedenstäti näol on ta leidnud kellegi, kelle eest ta hoolt kannab.

- 74 aastat vana
- kaks täiskasvanud last (Uwe ja Ulf), üks lapselaps (Finn).
- Endine elukutse: Aednik
- mõõdukas dementsus
- kuus kuud hooldekodus

Storyline

Roswitha Meierhans

Roswitha on Sonnenaufgangi hooldekodu iluduskuninganna. Kui tegemist on stiiliga ja hea väljanägemisega, on koolitatud juuksuril alati head nõuanded varuks. Hoolitsetud välimus, viisakus ja etikett on tema jaoks väga olulised. Roswitha Meierhans on alles hiljuti asutusse kolinud ja alles sisseelamisel. Tal on raske oma lapsi ja abikaasat pärast külastusi lahkuda lasta. Teda teeb kurvaks, et tema tütar ei ole teda nädalaid külastanud. Tema orienteeritus kõigub päeva jooksul. Juhtub, et ta ajab õde Ulrike Jahni oma sõbranna Heikega segi. Hoolimata oma diabeedist on Roswitha Meierhansil armastus maiustuste, eriti kreemikookide vastu. 52-aastane, abielus (Dieter Meierhansiga), kolm last (23, 20 ja 17 aastat).

- Endine elukutse: Juuksurmeister, kellel on oma salong
- Alzheimeri dementsus
- II tüüpi suhkurtõbi ja krooniline haigus
- Viis nädalat hooldekodus

Storyline

Alfred Schneider

Kui Sonnenaufgangi hooldekodus on midagi, millega tegeleda, ei ole Alfred Schneider kaugel. Endise elektrikuna on talle meeldiv teha oma projektiks kõik, mis ei tööta korralikult, defektsed aknad või pistikupesad. See ei ole tema jaoks alati ohutu. Ta on alati aktiivne ja temaga ei ole kunagi igav. Oma haiguse tõttu on Alfred Schneider aeg-ajalt koha, aja ja inimese suhtes hajevil. Tema naine on talle suureks toeks. Tema toas on palju suveniire oma varasematest reisidest ja hobidest. Viimasel ajal ei taha ta sageli süüa.

- 83 aastat vana, abielus (Hertha Schneideriga)
- Endine elukutse: Elektrik
- Varasemad hobid: mägironimine, alpisport
- kaugelearenenud Alzheimeri tüüpi dementsus, kõrgvererõhutõbi

Storyline

Gerald Wiedenstädt

Organiseerimine ja delegeerimine on Gerald Wiedenstäti eriala. Endise Deutsche Bahni juhina meeldib talle asju ise käima panna. Kui ta on millegi üle otsustanud, võivad teiste tundlikkused mõnikord kõrvale jääda. Kui talle midagi ei sobi, võib ta olla väga kiires tujus. Korra ja funktsionaalsus on tema jaoks väga olulised. Gerald Wiedenstätil on ka pehme pool. Elav vestlus tema armastatud auruveduritest toob alati naeratuse tema huultele. Tema naise kaotus teeb ikka veel väga haiget. Tihti teeb teda kurvaks, et tal ei ole lapsi, kes talle külla tuleksid. Gabriele Hansenis on ta leidnud tuttava inimese.

- 86 aastat vana
- Leskmees, lasteta
- Endine elukutse: Deutsche Bahni juht
- Elab hooldekodus 10 aastat

Storyline

Hooldekodu hooldusmeeskond

Ulrike Jahn

Ulrike Jahn on oma kolleegide seas õendusmeeskonnas rutiini kehastus. Pärast 40 aastat õendusabitööd igatseb ta oma väljateenitud pensionile jäämist. Füüsiliselt on see töö temalt palju ära võtnud. Talle ei meeldi suured uuendused ja muutused. Ulrike Jahni jaoks on raske töötada meeskonnas ja tegeleda mitte ainult õendustööga. Teisalt on tema jaoks väga oluline täpsus. Hoolimata oma üsna nurisevast olemusest jagab ta hea meelega oma töökogemusi ja on alati valmis vastama erialastele küsimustele. Siiski on ta väga ettevaatlik, et hoida privaatsust ja ametialast küsimused rangelt eraldi.

- 61 aastat vana
- Hobid: Aknavärv, loomafilmid, toiduvalmistamine, laisklemine.
- On töötanud 40 aastat hoolduses ja viis aastat dementsusega elamises.

- 45-aastane, elukaaslane, üks tütar (9-aastane)
- Saksa Õdede kutseühingu (DbfK) + ametiühingu Ver.di liige.
- Geriatriaõde, 20-aastane töökogemus neljas statsionaarses pikaajalise hoolduse asutuses ja ambulatoorse hoolduse teenustes.
- Praktika juhendaja

Kui tööl on probleeme, on soovitatav rääkida Hubert Kleiniga. Ametiühingu esindajana pakub ta alati hea meelega nõu ja tuge. Oma pika ja mitmekülgse tööelu jooksul on ta omandanud tohutult palju teadmisi, mis ulatuvad kaugelt üle tavapärase standardi. Praktikajuhendajana jagab ta hea meelega oma teadmisi ja aitab, kus suudab. Praegu on ta siiski pettunud hooldekodu olukorrast. Ta peab sageli sekkuma ja tal ei ole peaaegu üldse aega praktiliseks juhendamiseks, teaduslike tulemuste integreerimiseks ja tööks sugulastega.

Hubert Klein

Stefan Pohl

Stefan Pohli rahulik ja seltskondlik käitumine teeb temast asutuse "kõigi lemmiku". Enesestmõistetava punkari jaoks ei loe ei staatus ega vara. Tema jaoks on esiplaanil inimesed. Ta naudib elanikega suhtlemist ja on kõigi seas väga populaarne. Teisalt väldib ta võimaluse korral administratiivseid ülesandeid. Need, keda tema värviline ja vahelduv juuksevärv ei heiduta, leiavad Stefanist hea kolleegi ja sõbra.

- 28-aastane, vallaline
- eakate meditsiiniõde 8 aastat
- Punk, võib ... elustiili, muusika ja stseeni

- 16 aastat vana
- Õpilane munitsipaalgümnaasiumis
- läbib kolmenädalase praktika hooldekodus
- on kuus õde-venda
- Huvid: Joonistamine, müütilised olendid.

Sabrina Meier alustab oma kolmenädalast sotsiaalpraktikat Sonnenaufgangi hooldekodus samal päeval, kui näidend algab. Sellise praktika eesmärk ei ole talle siiski selge. Ta tahab lihtsalt kiiresti kooli lõpetada. Sabrina Meier on pärit lihtsast perest ja tal on kuus õde-venda. Tema vanemad on koduse olukorraga ülekoormatud. Seetõttu ei ole Sabrina kunagi õppinud autoriteedi või kriitikaga ümber käima. Gooti stseeni liikmena huvitavad teda väga surma ja kaduvuse teemad. See on ka tema motivatsioon hooldekodus praktikale minekuks. Ta tahab oma lemmikteemasid kogemus "live". Ta ise armastab ja joonistab mangasid. Teine tema eelistus on Müütiline olend. Tema lemmikloom on ükssarvik.

Sabrina Meier

Hertha Schneider (Alfred Schneideri abikaasa)

Hertha Schneider on oma abikaasa pärast väga mures. Tal on halb südametunnistus, et ta pani oma abikaasa hooldekodusse. Ta on väga mures oma mehe paljude haiglasviibimiste pärast seda, kui ta hooldekodusse kolis. Ta väljendab seda ka hoolduspersonalile.

- 73 aastat vana
- tal on raskusi oma abikaasa olukorraga kohanemisel
- rolli muutus abielus (peab nüüd võtma vastutuse)
- on seega psühholoogilise hoolduse all

- 57 aastat vana
- Pankur, teeb palju ärireise välismaale
- saab Roswithat külastada ainult nädalavahetusel

Dieter Meierhansil on oma naisega armastav suhe. Ta on väga mures, kas naise eest hooldekodus hästi hoolitsetakse. Kuna ta tunneb end väga halvasti, et peab Roswithat sinna viima, kaalub ta ennetähtaegselt pensionile jäämist ja oma naise eest hoolitsemist. Need sisemised konfliktid muudavad ta mõnikord väga tujuks.

Dieter Meierhans (Roswitha Meierhansi abikaasa)

Dr. Alois Sommer

Dr. Alois Sommer on kohusetundlik perearst, kes külastab kord nädalas naabruses asuva *Sonnenaufgangi* hooldekodu elanikke. Tänu oma rahulikule käitumisele on kogenud sisearstil elanikega hea läbisaamine.

- 57 aastat vana
- Sisemeditiini spetsialist
- 20 aastat erapraksis väikeses perearstipraksises
- Vajaduse korral kontakt, kodukülastused kokkuleppel
- Iseloomustus: rahulik tüüp, ei lähe stressi.
- Hobid: Jalgrattasõit ja aiandus

Take Care'i hariduslik kasutusviis

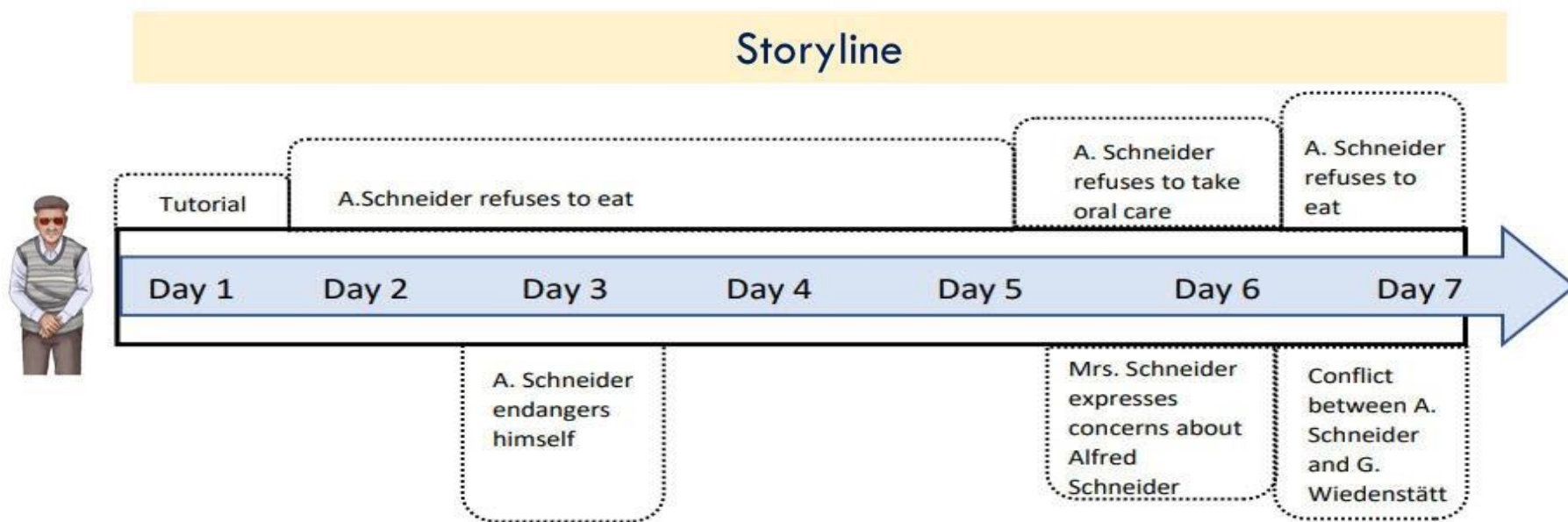
Kuigi tõsist mängu "Take Care" võivad õppijad mängida ka süstemaatilisest didaktilisest sisseehitamisest ja refleksioonidest sõltumatult ning see võib pakkuda õppimisvõimalusi ka nendes kontekstides, oleme arvamisel, et õppepotentsiaali arendamine on võimalik ainult õppemängu didaktiliselt põhjendatud integreerimise kaudu süstemaatiliselt põhjendatud õppeprotsessidesse ja esitluspõhistesse refleksioonidesse.

Järgnevalt esitatud visandid on mõeldud abivahendina, et esitada ideid tõsise mängu "Take Care" integreerimiseks õppetöösse. Need ei pretendeeri mingil juhul täielikkusele ja pakuvad ruumi edasistele loomingulistele integratsioonideele professionaalse pedagoogilis-didaktilise tegevuse raames. Siin esitatud visandid põhinevad kahe tegelase, *Alfred Schneideri* ja *Gabriele Hanseni*, loosungitel. Üksikute päevade pedagoogilise sisu määratlemise kaudu määratakse kindlaks võimalikud arendatavad pädevused ja töötatakse välja võimalik didaktiline protseduur. Oleks mõeldav *Take Care* süstemaatiliselt integreerida erinevatesse kohtadesse didaktilises menetluses ja seega erinevate kavatsustega. Seda saab kasutada nii sissejuhatuse kontekstis (probleemi visandamine, kogemuste omandamine jne) kui ka õppevahendina (teabe sisestamine, sisu rakendamine jne) või abivahendina õppesituatsioonis/õppejärjekorras sisu reflekteerivaks arutamiseks. Järgnevalt esitatud visandid pakuvad näidisjuhiseid *Take Care*'i mitmekülgselt ja seega didaktiliselt paindlikuks kasutamiseks.

Lühendite loetelu	
EA	Individuaalne töö
GA	Rühmatöö
LV	Opetaja loeng

>Alfred Schneider<

Järgnevad pedagoogilis-didaktilised visandid viitavad hariduslikule sisule, mis tuleneb Alfred Schneideri tegelaskuju jutustusest. Need Saksamaal välja töötatud pedagoogilis-didaktilised suunised vajavad riigispetsiifilist kohandamist seoses pädevuste sõnastamise ja toetavate kirjandusviidetega, et neid saaks rahvusvaheliselt rakendada.

1. päev

Tutvu hooldekodu eluruumide, elanike ja personaliga. Tutvu *päikesetõusuga*

- Alfred Schneider on ajas ja kohas segaduses.

Õppesisu 1. päev

- Elulookirjeldused hr Schneideri kohta
- passiivne
Õendusprotsessi töö (teabe kogumise 1. samm (SIS) + teabe kogumise 4. samm (SIS) + teabe kogumise 4. samm (SIS)).
Meetmete kavandamise etapp)
- Eluruumi kujundamine dementsetele inimestele

Pedagoogilis-didaktiline ettepanek õpituatsiooni jaoks

Teema: Teema: "Eluruumi kujundamine dementsetele inimestele". (Kogemuskeskne lähenemine Schelleri järgi)

Etapp 1: (täiskogu) Kogemuste vahetamine dementsete inimeste eluruumi kujundamise kohta

2. samm: (LV) Teabevahetus dementsete inimeste eluruumide vajaduspõhise kujundamise kohta, võttes arvesse õiguslikke ja hügieenilisi raamtingimusi.

3. samm: (EA) Esimesel päeval Take Care'i mängimine, keskendudes eluruumi kujundamisele **4. samm:** (GA)

Arutelu Take Care'i elamispinna kujunduse üle (võrdlus kogemuste ja LV-st saadud infoga)

5. samm: (GA, täiskogu) Eluruumi visandamine ja esitlemine oma ideede järgi.

Omandatavad pädevused¹ (vastavalt õppesisule 1. päev)

- planeerida, korraldada, kavandada, rakendada, kontrollida ja hinnata õendusprotsesse ja õendusdiagnostikat igas vanuses inimestele, kellel on terviseprobleeme, keskendudes eelkõige tervise edendamisele ja ennetamisele (I.2).
- Toetada, saata ja nõustada igas vanuses inimesi nende elu kujundamisel (I.5).
- Edendada arengut ja iseseisvust kogu eluea jooksul (I.6).

¹ Pädevuse sõnastused vastavalt: Õe kutsealade koolitus- ja eksamismäärus (Õe kutsealade koolitus- ja eksamismäärus -).

PflAPrV). (02.10.2018). Lisa 2.

2.-
5.
päe
v
+
7.
päe
v

- Härra Schneider keeldub söömast
- Arutage seda meeskonnas ja arutage võimalikke tagajärgi.
- Edaspidi langeb härra Schneider minestama ja ta viiakse haiglasse.
- Seejärel viib abikaasa härra Schneideri tagasi hooldekodusse.
- Härra Schneider keeldub edasisel kursusel uuesti söömast, sest tal on valu.

Hariduslik sisu 2. päev

- Hooldusmeetmetest (eriti: toidu tarbimisest) keeldumisega tegelemine dementsete inimeste puhul (õiguslik raamistik)
- Valu tuvastamine dementsete inimeste puhul (valu hindamise kasutamine)

Pedagoogilis-didaktiline ettepanek õpituatsiooni kohta

Teema: Valu äratundmine dementsete inimeste puhul (Grelli ja Grelli järgi kognitiivsusele orienteeritud lähenemine).

1. faas: (täiskogu/EA) Atmosfääri loomine, mängides *Take Care*'i 2. päeva (fookus: hr Schneider) **2. faas:** (täiskogu) Tutvustage tunni ülesehitust ja eesmärki.

Faas

3/4/5: (EA/GA) Lugege ja töötle järgmist teksti tööjaotuses: "*Kognitiivsed puudujäägid: Kuidas toime tulla valuga võib ära tunda dementsuse puhul*" (keskenduda erinevatele valu hindamistele)
Rühm 1: BESD skaala (tekst + instrument³)
Rühm 2: BISAD (tekst + instrument⁴)
Rühm 3: Doloplus-2-(lühike) (tekst + instrument⁵)
Rühm 4: ZOPA (tekst + instrument⁶)

Valu hindamise esitamine simuleeritud rakenduses koos hr Schneideriga (rollimäng).

Faas

6/7: (täiskogu) Arutelu instrumentide rakendatavuse üle õenduspraktikas (võimalused ja piirangud).

² kättesaadav aadressil: <https://www.aerzteblatt.de/archiv/162727/Kognitive-Defizite-Wie-man-Schmerzen-auch-bei-Demenz-erkennen-kann> [18.10.2021].

³ kättesaadav aadressil: https://ag-d.ch/fileadmin/user_upload/downloads/pdf/BESD_beurteilung_schmerzen_demenz.pdf [18.10.2021].

⁴ kättesaadav aadressil: https://www.schmerzgesellschaft.de/fileadmin/pdf/BISAD_1111.pdf [18.10.2021]

⁵ verfügbar unter: <https://link.springer.com/article/10.1007/s00482-015-0006-4/tables/1> [18.10.2021]

⁶ E. Handel (toim.). (2009). *Praktiline käsiraamat ZOPA®. Valu hindamine kognitiivse ja/või teadvuse kahjustusega patsientidel*. Bern: Huber.

Omandatavad pädevused (*vastavalt õppesisule 2. päev*)

- Osaleda interdistsiplinaarsetes meeskondades igas vanuses inimeste hooldamisel ja ravimisel ning tagada järjepidevus liideste juures.
- Suhtlemine ja suhtlemine igas vanuses inimestega ja nende hooldajatega isikupäraselt ja olukorrahakohaselt ning asjakohase teabe tagamine.
- Edendada arengut ja iseseisvust kogu eluea jooksul.
- Tegutsege eesmärgipäraselt nii eluohtlikes kui ka kriisi- või katastroofiolukordades.
- Õendustegevuse vastavusse viimine praeguste teaduslike tulemustega, eelkõige õendusuringute tulemuste, teooriate ja mudelitega.

3. päev

- Härra Schneider seisab toolil ja tahab vahetada elektripirni.
- See ei ole ei aja- ega kohapõhine
- Teil on võimalus rahustavalt sekkuda
- Kui seda ei tehta, kukub härra Schneider toolilt maha.
- Siis on teil võimalus reageerida adekvaatselt ja kutsuda abi või varjata õnnetus. ja panna härra Schneider ilma edasise sekkumiseta magama.

Hariduslik sisu 3. päev

- a) Enesekahjustava käitumise (täpsemalt: lambipirni kinnitamine) käsitlemine dementsete inimeste puhul (suhtlemine)
- b) Hooldusvigadega tegelemine (õiguslik raamistik, hoolduseetika)

Pedagoogilis-didaktiline ettepanek õpituatsiooni jaoks

Teema: Professionaalne käsitlus dementsete inimeste enesekahjustava käitumisega (probleemikeskne lähenemine Rothi järgi).

1. samm: (täiskogu) video esitamine (stsenarium enesevigastusega) või juhtumilugu (auditoorselt või jutustavalt) **2. samm:** (täiskogu) probleemi tuvastamine.
3. samm: (EA) Lugege teksti "Soovitused enesevigastuse ja teiste kahjustamise kohta dementsuse korral" **4. samm:** (GA) Jätkake video vaatamist 1. sammust, võttes arvesse saadud teavet **5. samm:** (täiskogu) Analüüsige videot.

Praktiline üleandmine

6. samm: (EA) Mängimine alates 3. päevast Take Care
7. samm: (üldkoosolek/täiskogu) Analüüsige ja hinnake 3. päeva tegevusvõimalusi seoses hr Schneideri ohtliku käitumise käsitlemisega, kasutades *ekspertiisaruande koostamise* meetodit.

Omandatavad pädevused (vastavalt õppesisule 3. päev)

- Kujundada igas vanuses inimeste ja nende hooldajatega suhtlemist ja suhtlemist vastavalt inimesele ja olukorrale ning tagada asjakohane teavitamine (II.1)
- Õendustegevuse vastavusse viimine praeguste teaduslike teadmistega, eelkõige õendusuringute tulemuste, teooriate ja mudelitega (V.1).

⁷ Kättesaadav aadressil: https://www.deutsche-alzheimer.de/fileadmin/Alz/pdf/empfehlungen/empfehlungen_gefaehrdung.pdf [11.10.2021].

6. -
7.
päe
v

Alfred Schneider keeldub valu tõttu suuhooldustöödest

Teil on võimalus anda valuvaigisteid ja teha suuhooldus pärast seda (6. päev).

Ms Schneiderseeks aadressil thei Worrie seoses ...
Haigla vastuvõtteFornovmersAalfrit ærd suurenenud Schneiderr ja s
herconcerns seoses tema väljendada oma
seisukohti koju kolimise kohta (6.-7. päev)

Hariduslik sisu 6. päev

- Hooldusmeetmetest (eriti suuhooldusest) keeldumise käsitlemine dementsete inimeste puhul (õiguslik raamistik)
- Valu tuvastamine dementsete inimeste puhul (valu hindamise kasutamine)
- Rääkides sugulastega

Pedagoogilis-didaktiline ettepanek õpituatsioonide kohta

Teema: Dementsusega inimeste enesemääratluse säilitamine (kogemustele suunatud lähenemine Schelleri järgi) .

- samm:** (EA) kogemuste omandamine - mängides 6. päeval Take Care'i, mille keskmes on tegelane hr Schneider.
- samm:** (Täiskogu) Uurimus seoses tegevusvõimalustega otsustavates olukordades (Kuidas õppijad mängus tegutsesid ja miks?).
- samm:** (täiskogu, EA) Küsimustiku hindamine ja üleminek teemale "Dementsusega inimeste enesemääramisõigus" - teksti "Soovitused enesemääramise kohta dementsuse korral" ⁸ lugemine.
- Etapp 4:** (üldkoosolek, täiskogu) Eetiline arutelu hooldussituatsiooni üle koos hr Schneideriga 6. mängupäevast - paneeldiskussioon (vaatenurgad: hooldus, õigus, mittekahjustamine, autonoomia)
Juhtiv küsimus: *Kuidas käituda professionaalselt, kui härra Schneider keeldub suuhooldusest?*
- samm:** (EA) SMS või Tweet meetodi all küsimus "Mida ma võtan sellest õppetunnist kaasa õenduspraktika jaoks?"

Omandatavad pädevused (vastavalt õppesisule 6. päev)

- Kujundada igas vanuses inimeste ja nende hooldajatega suhtlemist ja suhtlemist vastavalt inimesele ja olukorrale ning tagada asjakohane teavitamine (II.1)
- Tegutsemine eetilisel läbimõeldult (II.3)

⁸ kättesaadav aadressil: https://www.deutsche-alzheimer.de/fileadmin/Alz/pdf/empfehlungen/empfehlungen_selbstbestimmung.pdf [11.10.2021].

- Õendustegevuse vastavusse viimine praeguste teaduslike teadmistega, eelkõige õendusuuringute tulemuste, teooriate ja mudelitega (V.1).

7. päev

- Alfred Schneider (segaduses) paneb härra Wiedenstätti armastatud raudteemütsi selga ja ei taha sellest enam loobuda
- Schneideri ja Wiedenstäti vahel tekib vaidlus.

a) Dementsusega inimeste toimetulek keeruliste olukordadega (siin: konfliktid) (valideerimine)

Pedagoogilis-didaktiline ettepanek õpituatsioonide jaoks

Teema: Dementsusega inimeste väljakutsuva käitumisega professionaalne tegelemine (probleemikeskne lähenemine vastavalt

1. samm: (Ettevalmistus)rollimäng "Parklas"⁹ ja ärrituse tekitamine **2. samm:** (Täiskogu)

Probleemi esiletoomine (visualiseerimine sõnapilve abil)

3. samm: (EA/GA) Õppeülesanne: "Kuidas professionaalselt toime tulla väljakutsuva käitumisega?"
(Tekstide koostamine temaatiliselt)¹⁰

- Rühm 1: Diagnostika mõistmine
- Rühm 2: Hindamisvahendid
- Rühm 3: valideerida
- Rühm 4: Mäluhooldus
- Rühm 5: Puudutus, basaalsimulatsioon, Snoezelen

Etapp 4: (täiskogu) tulemuste koondamine Vernissage'i meetodi abil.

5. samm: (EA) Mängib 7. päeval Take Care + väljakutsuva käitumise tuvastamine ning õendusabi reageerimisvõimaluste analüüsimine ja hindamine.

Etapp 6: (täiskogu) Arutelu tuvastatud dialoogide üle

7. samm: (Täiskogu) Sooritage rollimäng uuesti, kasutades muudetud stsenaariumi hooldajale (valideerimise rakendamine).

8. samm: olukorra analüüs ja võrdlus (fookus: emotsioonid)

⁹ Kättesaadav aadressil: [https://www.alzheimerandyou.de/fileadmin/downloads/publikations/DAlzG_Demenz-](https://www.alzheimerandyou.de/fileadmin/downloads/publikations/DAlzG_Demenz-Praxishandbuch_fuer_den_Unterricht.pdf)

[Praxishandbuch_fuer_den_Unterricht.pdf](https://www.alzheimerandyou.de/fileadmin/downloads/publikations/DAlzG_Demenz-Praxishandbuch_fuer_den_Unterricht.pdf) [11.10.2021]

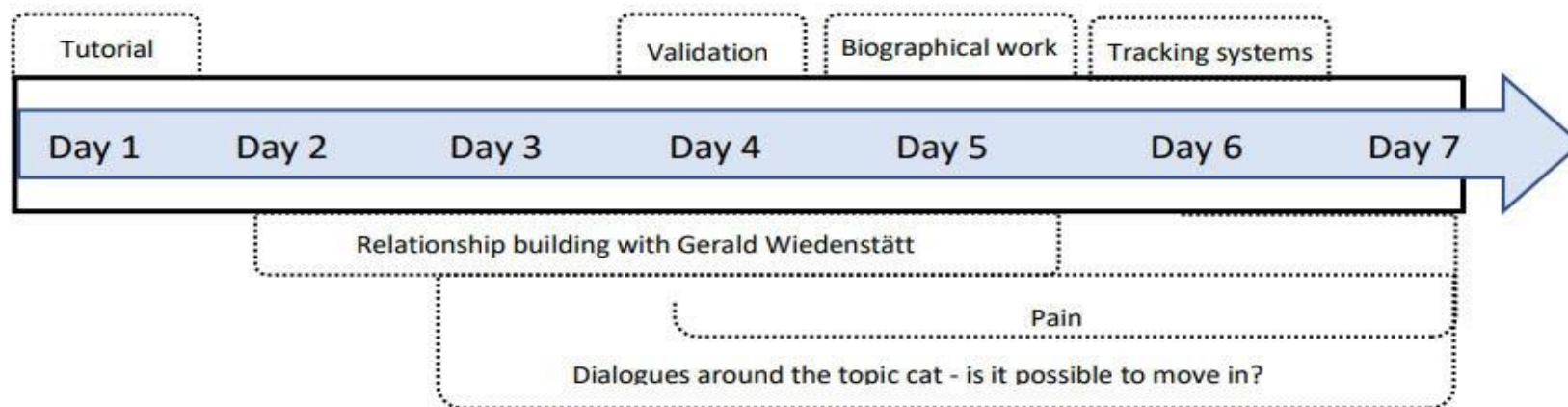
¹⁰ Föderaalne tervishoiuministeerium (2006). Raamsoovitused dementsete inimeste väljakutsuva käitumise käsitlemiseks eakate statsionaarses hoolduses.

Omandatavad pädevused (vastavalt õppesisule 7. päev)

- Kujundada igas vanuses inimeste ja nende hooldajatega suhtlemist ja suhtlemist vastavalt inimesele ja olukorrale ning tagada asjakohane teavitamine (II.1)
- Õendustegevuse vastavusse viimine praeguste teaduslike teadmistega, eelkõige õendusuringute tulemuste, teooriate ja mudelitega (V.1).

>Gabriele Hansen<

Järgnevad pedagoogilis-didaktilised visandid viitavad Gabriele Hanseni tegelaskuju jutustusest tulenevale hariduslikule sisule. Need Austrias välja töötatud pedagoogilis-didaktilised suunised vajavad riigispetsiifilist kohandamist nii pädevuste sõnastamise kui ka toetava kirjanduse osas, et neid saaks rahvusvaheliselt rakendada.

1. päev

- Esimene päev kulub Sunrise'i pikaajalise hoolduse asutuses orienteerumiseks.
- Mängija õpib tundma eluruumi, kolleege ja elanikke.
- Lisaks sellele on võimalik saada esimene ülevaade õendusdokumentatsiooni süsteemist ja mängija saab tutvuda raamaturiuliga, kus hoitukodu tüüpilisi õendusprobleeme käsitlevad teabetekstid on hoiul.

Õppesisu 1. päev

- a) Hooldusprotsess - 1. samm - Teabe kogumine
- b) Erinevate teabeallikate kasutamine

Pedagoogilis-didaktiline ettepanek õpituatsiooni kohta

Teema: Proua Hanseni tegelaskuju tundmaõppimine, proua Hanseni olukorra juhtumi kirjelduse koostamine.

Järgnev ülesanne sisaldab juhiseid ja on mõeldud õppijatele iseõppimiseks. Soovitav on järgmised juhised kuvada töölehel või ülevaatlikul lehel ja teha need õppijatele kättesaadavaks.

Ülesanne õppijatele:

- 1. samm:** laadige rakendus "Take Care" alla Google Play Store'ist või Apple App Store'ist ja installige need.
- 2. samm:** Tutvuge mänguga ja mängige **1. päev** läbi hooldustöötajana pikaajalise hoolduse rajatises Sunrise. Keskenduge oma tähelepanekus residendile "Gabriele Hansen".
- 3. samm:** Nagu te juba teate, on hooldusprotsessi esimese sammu ülesanne saada võimalikult palju teavet hooldatava kohta.
- 4. samm:** Teenistuse alguses annab teile uus kolleeg Stefan Pohl ülesande anda teenuse üleandmise raames juhtumi kirjelduse alusel üle teave proua Hanseni olukorra kohta teenuse lõpus.
- 5. samm:** Selleks koguge Gabriele Hanseni kohta võimalikult palju teavet. Kasutage selleks erinevaid teabeallikaid rakenduses, näiteks teie kolleeg Stefan Pohl ja elektrooniline õendusdokumentatsioonisüsteem.

6. samm: Kirjutage proua Hanseni olukorra kirjeldus ja esitage see [kuupäevaks/üleandmise kohaks].

Omandatavad pädevused (vastavalt õppesisule 1. päev)

- Õppija/koolitatav oskab kasutada erinevaid teabeallikaid, et mõista õendusprotsessi 📞 1). teabe kogumine), et terviklikult esitada hooldussituatsioon¹¹

¹¹ vrd Austria tervishoiu- ja hooldusravi seadus (GuKG, muudetud kujul), § 14, lõige 2, rida 1.

4. päev

- Hommikul on proua Hansen veendunud, et abikaasa võtab ta mõne minuti pärast kätte ja istub seetõttu pakitud kohvritel.
- Pärastlõunal seisab proua Hansen akna taga ja ootab oma poegade naasmist koolist.

Hariduslik sisu 4. päev

- Väljakutsuv käitumine (agressiivne/mitteagressiivne käitumine)¹²
- Täitmata vajaduste mudel¹³
- Dementsusega inimestega suhtlemise põhireeglid¹⁴

Pedagoogilis-didaktiline ettepanek õpituatsioonide jaoks

Teema: Dementsusega inimeste väljakutsuva käitumise ning nende võimalike põhjuslike rahuldamata vajaduste tuvastamine ja kajastamine ning nende vastu võitlemine sobivate suhtlemisreeglitega.

Järgnev ülesanne võimaldab õppijatel õppida juhtküsimuste (LF) ja rakenduse kasutamist, mõtiskleda varem õpetatud õppesisu üle.

Selleks on vaja õpetada teoreetilist sisu - 4. õppepäevale (a-c). Selle ulatuse ja sügavuse võib iga õppeasutus kujundada individuaalselt, sõltuvalt koolituse tasemest ja ajalistest ressurssidest (õppekava). Piirangut siinkohal ei ole. Seega jääb kursuse ajaline struktuur vabalt valitavaks (didaktiline vabadus).

Ülesanne:

Mängige läbi 4. päev ja töötage läbi järgmised suunavad küsimused (LF). Kirjutage oma tulemused üles ja esitage need [esitamise tähtpäevaks/kohaks].

¹² James, I. A., & Jackman, L. (2019). *Väljakutsuv käitumine dementsusega inimestel. Hindamine, mõistmine ja ravi* (2. trükk). Bern: Hogrefe Verlag.

¹³ James, I. A., & Jackman, L. (2019). *Väljakutsuv käitumine dementsusega inimestel. Hindamine, mõistmine ja ravi* (2. trükk). Bern: Hogrefe Verlag.

¹⁴ Heimerl, K., Reitingner, E., & Eggenberger, E. (2016). Naised ja mehed dementsusega. Soovitused tegevuseks isikukeskse ja sootundliku suhtlemise kohta tervishoiu- ja sotsiaalvaldkonna kutsealadel töötavatele inimestele. Viin: Federal Ministry of Health and Women, Section III. Kättesaadav: [https://www.demenzstrategie.at/fxddata/demenzstrategie/prod/media/2c_iff_bmgf_demenz-folder%20\(2\).pdf](https://www.demenzstrategie.at/fxddata/demenzstrategie/prod/media/2c_iff_bmgf_demenz-folder%20(2).pdf) [25.11.2020].

	LF 1: Milliseid väljakutseid esitavaid käitumisviise saate te proua Hansenil täheldada? LF 2: Kas tegemist on agressiivse või mitteagressiivse käitumisega? Kirjeldage. LF 3: Kirjeldage olukorda, kus te täheldasite proua Hanseni sarnast käitumist, sõltumata dementsusest. LF 4: Millised elementaarsed vajadused võisid pr Hansenil jääda rahuldamata, mis viisid tema probleemse käitumiseni? SC 5: Milliseid kommunikatsiooni aspekte hindaksite edukaks ja/või vähem edukaks? Põhjendage.
Omandatavad pädevused (vastavalt õppesisule 4. päev) ▪ Õppijad/koolitusel osalejad analüüsivad juhtumi olukorda, tuvastavad ja reflekteerivad väljakutsuvat käitumist, et luua alus usaldusliku suhte loomiseks dementsete inimestega.¹⁵	

¹⁵ vrd FH tervishoiu- ja õenduskoolituse määrus (FH-GuK-AV, muudetud kujul), 1. lisa, I. Isikuga seotud kutsealane pädevus, punkt 10.

Lisa

Sellest lisast leiate ühelt poolt selgituse *Take Care*'i integreerimise kohta erinevatesse projektidesse - alates arendusprotsessist kuni edasise arendamiseni - ja teiselt poolt didaktilised selgitused (konkreetsed ülesanded ja tööd), mida võib soovi korral sellisel või muudetud kujul õppetöösse integreerida. Nagu juba pedagoogilis-didaktilistes märkustes näidatud, saab *Take Care*'i integreerida erinevatel viisidel, mida need selgitused toetavad. Wiener Neustadti rakenduskõrgkooli ülesanded põhjustavad *Take Care*'i refleksiivset integreerimist. Münsteri rakenduskõrgkooli üliõpilaste järgmised selgitused taotleavad selle asemel iseloomust sõltumatut ja seega päevapõhist integratsiooni, mis on orienteeritud konkreetse õpijärjekorra sisule. *Take Care*'i integreerimise asukoht *varieerub* sõltuvalt didaktilisest eesmärgist.

Take Care'i projektiga seotud integratsioon

GaBa
LE
AR
N
2
0
1
6

Take Care'i arendamine algas projektiga **GaBaLEARN** (Game Based Learning in Nursing - õppimine läbi mängu autentsete digitaalsete õenduslaste simulatsioonide). Siiani on tõsised mängud õenduse jaoks keskendunud peamiselt funktsioonipõhiste pädevuste koolitamisele.

ja reeglitest juhitud tegevus õenduses. Professionaalse hoolduse mõttes peab selline reeglitepõhine tegevus olema põimunud hooldatavate inimeste individuaalsete vajaduste, ressursside ja probleemidega ning hooldustöö spetsiifiliste kontekstitingimustega. *Take Care'i arendamisel võetakse* arvesse seda aspekti õendustöös ja -väljaõppes.

GaBaLEARNi projekti raames töötati välja, testiti ja hinnati *Take Care* kui tõsist mängu, mida saab kasutada uute õpetamis- ja õppevormide rakendamiseks õendusõppes, luues arusaama pädevusest, mis põhineb õendusteadusel ja õendusdidaktikal.

Järgnevas ühisprojektis **LernStandPD**

(Digitaalselt toetatud õppetaseme analüüsi põhimõttelised küsimused ja edukuse tingimused isiklike teenuste hariduskontekstides),

Take Care'i ei võeta mitte ainult võrdlusvahendina digitaalse õppetaseme analüüsi võimaluste uurimiseks, vaid seda arendatakse projekti raames edasi ka meediumide osas.

Paralleelselt sellega on toimunud arengule suunatud järelprojekt.

realiseeris Erasmus+ rahastatud projekti **TCI** (Take Care International), mille eesmärk on arendada edasi *Take Care'i* sisu ja keelt Euroopa piirkonna jaoks. Lisaks sellele, et teha

Take Care on Euroopas kättesaadav, üks rõhk on rahvusvahelisel vahetusel ja *Take Care'i* kohandamisel osalevate partnerriikide Eesti, Leedu, Austria ja Saksamaa vajadustele. Seetõttu sisaldab käsiraamat lisaks üldisele teabele ka riigipõhist teavet *Take Care'i* kasutamise pedagoogiliste võimaluste kohta.

Lern
S
t
j
a
P

2
0
1
9

TCI
2020